

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De influxu dogmatis reformatorum de sacra coena in praxin fidei et pietatis, quanto et quali?

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Hochstetter, Gottfried Ulrich**

Tubingae, 1720

Thesis VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130755](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130755)

Imò ne quidem Romanenses, licet transsubstantiationem statuunt, proprietati literæ insistant, nec ullus est vel fuit unquam in toto mundo hæreticus, qui naturalem corporis Christi in sacrâ Cœnâ præsentiam & manducationem crediderit & proprietatem literæ eousque urserit. Ratio, QUIA CONTRA EJUSMODI SENTENTIAM SANA RATIO ET SENSUS COMMUNIS, quem utique religio exulare heic haud jubet, RECALCITRAT.

* Hinc dici utique certo modo potest, *corpus Christi tantum abesse à nobis, quantum cælum distat à terrâ*, præsentia nempe naturali, definitivâ & visibili, id quod omnes largiuntur. Ast simpliciter positam *φράσιν* istam Formula concordia p. 726. & quidem rectè improbat.

** Qui enim proprietatem literæ *ex toto* heic sequi cupit, is statuere necessum habet, in S. Cœnâ corpus Christi naturale & visibile absque pane physicè adesse & ore corporis naturaliter manducari. Atqui hoc statuere longè absurdissimum est.

Thesis VII.

Non est, non est, quòd hîc prolixius urgeamus id, quod dudum diximus, litem de præsentia corporis Christi Eucharisticâ inter nos & Reformatos in nudam *λογμαχίαν* abire, cum tum in dissertatione
fe-

secundâ Anti - Bælianâ, tùm in institutionibus nostris, tùm in scriptis nostris irenicis mentem nostram satis extulerimus. Eja, rem in compendium fusam tantisper saltem repetamus. Præsentia Christi in S. Cœnâ est vel naturalis, ad quam & *definitiva* * spectat, vel miraculosa **, vel sacramentalis ***, vel merè spiritualis ****. Quarta non datur. Jam naturalem adeoque & definitivam, miraculosam & merè spiritualementem & Reformati & nos proscribimus. Symbolicam omnes admittimus. Quid itaque litis amplius superest? Non est, quòd dicas, nos tamen existimare, quòd corpus Christi pani & vino *indistanter* præsens sit & cum eo quoad substantiam suam verè exhibeatur & manducetur, id quod Reformati negent atque ita pretiosissimo novi Testamenti bono, quod fidelibus in S. Cœnâ exhibeatur, eos privent. Indistantia enim illa & *à distans*, cum, nostris omnibus fatentibus, non sit physica, naturalis, circumscriptiva, definitiva, carnalis & Capernaitica, sed sacramentalis & spiritualis & symbolica & cœlestis & divina, cum & manducatio illa non sit naturalis carnalis, crassa & physica, sed symbolica & spiritualis, cum & man-

du-

ducatione, quæ oris organo fit & immediatè *****,
 omnibus fatentibus, saltem panem spectat, corpus
 Christi spiritualiter *****, uti Formula Concordiæ
 ait, comedamus, non est, quòd ampliùs disputemus.
 Scilicet, (id quod nemo inficiatur) substantiam cor-
 poris Christi in Eucharistiâ non naturali nec carnali
 & crasso sed symbolico sed divino sed cœlesti mo-
 do præsentem *spiritualiter* accipimus, (qui *modus*
 manducationis est, à Formulâ Concordiæ determi-
 natus,) sed *ore* tamen *corporis* accipimus, (quod
 manducationis organum est,) quoniam *ore corporis*
 panem accipimus, quo mediante substantiam cor-
 poris Christi sacramentaliter spiritualiterque mandu-
 camus. In hæc utramque dissentientium partem
 consentire quivis adfirmaverit, qui saltem terminos
 intelligit & rem penetrat *****. Itaque ergò re-
 petitâ vice quærimus, quid litis adhuc superfit? Si verò
 lis hæc in *λογομαχίαν* abit, patet, dogma Reformatorem
 de S. Cœnâ nullum pravum in praxin fidei & pietatis
 influxum habere, nisi in propria viscera labi velimus.

* Præsentia corporum *circumscriptiva* est, spirituum *definitiva*,
 Dei *repletiva*. Ita Scholastici, qui subinde pro ideis, qui-
 bus ob imbellicitatem intellectûs nostri caremus, queis tamen
 gauderemus, si major intellectûs nostri lux esset, terminos
 ponunt.

C

** Hæc

** Hæc in sensu incurrit & naturalis est, etsi præter ordinem naturæ corpus huc translatum sit aut novis quoque qualitatibus vestitum conspiciatur.

*** sive symbolica, ubi res per symbola divinitus ordinata mihi præsens redditur. Nota benè, præsentiam hanc non esse saltem imaginariam vel intentionalem, sed realem, sed veram, sed exhibitivam, licet non physicè exhibitivam.

**** Hæc illa est, ubi res sine symbolis præsens menti meæ redditur, quæ è terrenis ad divina per fidem sese elevat.

***** Vide celeberrimi WERNSDORFII vindicias sententiæ orthodoxæ: quòd dissensus inter socios A. C. & Reformatos in art. de Cœnâ sit fundamentalis, disp. 1. §. 19. *E 2 4* in fine.

***** *T*ò *spiritualiter* hinc non opponitur *τῷ corporaliter* (Christus enim in sacrâ Cœnâ utique hæcenus *corporaliter* adest, quia Corpus ipsius adest,) sed *τῷ naturaliter & carnaliter*, nec idem dicit, quod *salutariter*, sed æquipollet *τῷ sacramentaliter & τῷ symbolicè*. Vide omninò Formulam Concordiæ p. 728. 729. 752. sqq. maximè p. 755. 756. ubi hæc habentur: *corpus & sanguinem Christi in S. Cœnâ spiritualiter accipi, edi & bibi. Tametsi enim participatio illa ore* (quod est organum, quo, mediantibus symbolis, corpus & sanguis Christi spiritualiter accipiuntur,) *fiat, TAMEN MODUS SPIRITUALIS EST.*

***** Itaque cadunt omnia illa argumenta, quibus dicitur, Reformatos præsentiam realem manducationemque oralem
reçtè

rectè intellectas negare, testamentum Christi destruere, imò Novum Testamentum, quod sit poculum eucharisticum, evertere, cœlestem sacramenti Eucharistici materiam tollere atque sic reos fieri corporis & sanguinis Domini, corpus & sanguinem Domini non rectè discernere atque iudicium sibi manducare & bibere, remissionemque peccatorum sic heic non accipere, cùm postrema hæc manducationi & bibitioni orali, quam Reformati negent, superstructa esse debeant.

Thesis VIII.

OMnia illa argumenta, quæ non saltem præsentiam realem corporis & sanguinis Christi in S. Cœnâ inferunt sed & præsentiam eorundem physicam, localem, circumscriptivam & visibilem eadem ratione inferunt, cùm nulla sint & suâ sponte in fumos abeant, in hunc finem urgenda haud sunt, ut momentum controversiæ hujus extollatur*.

* Huc pertinet argumentum illud, quo litera (non sensus literalis, qui sanè & improprius figuratusque esse potest,) urgetur. Huc pertinet & syllogismus ille: *Quodcunque corpus pro nobis traditum est, quicunque sanguis pro nobis effusus est, illud corpus à nobis in S. Cœnâ manducatur, ille sanguis ibi bibitur. Atqui corpus naturale Christi, atque ejusdem sanguis naturalis &c.* Jam, ut raceam, argumentum hoc nimium probare, constat, manducationem illam & bibitionem juxta Formulam Concordiæ *spiritualiter* fieri, id quod Reformati largiuntur.

The-